

crudeles suos ministros suis jam moribus A
o prope contriverit. Unde nos qui nutu
ispositionis ac providentia divinæ clemen-
non nostris meritis, in vertice tamen uni-
Ecclesiæ speculatores existimus ad defen-
libertatem matris nostræ sanctæ Ecclesiæ,
mus nec possumus animum cohibere vel
Scriptum est enim, *Maledictus qui prohibet
suum a sanguine* (Jer. XLVIII), hoc est, qui
linguam suam a correptione carnalium.
lem semina, loquendo veritatem, in terris
servorum Dei jactare studebimus; ipse au-
Veritas est, messem ad fructum maturitatis
icet enutriat. Vobis quidem, modernis tem-
adeo maturum ac laudabilem fructum con-
non solum nos, sed universa Ecclesia, pa-

bulo tantæ.... (ubertatis) saginata congaudeat. Quis
non lætetur canonicè et per omnia, juxta normam
ecclesiasticæ institutionis, in Ecclesia Dei virum re-
ligiosum atque prudentem ordinari episcopum? Ha-
betis quidem ex dono divinæ propitiationis ordina-
tum Warmundum (422) bonum et justum episcopum.
Studete ergo sic sibi in omnibus obedientiam exhibere et pro timore divini nominis et reverentia apostolicæ sedis, cujus auctoritate (424) hoc actum est, cuncta quæ juris sunt Ecclesiæ vestræ, sicut ipsa Ecclesia antiquitus tenuit, tenere, et quæ violenter sibi ablata sunt, eum recuperare juvare, nominatim autem abbatiam S. Bernardi, quatenus ipsum Deum possitis exinde habere propitium, et B. Petrum vobis debitorem faciatis, ut in præsentem et futura vita suum vobis auxilium impertiri dignetur.

EPISTOLÆ DIVERSORUM AD GREGORIUM VII.

I.

1, archiepiscopi Cantuariensis, ad Hilde-
m, Romanæ Ecclesiæ archidiaconum. —
in illum benevolentia præfatus, docet Ebo-
m controversiam fuisse compositam, mis-
e ad sedem apostolicam rei gestæ relatio-
uod ab ipso legi cupiat.

[Opp. Lanfranci, p. 304.]

io sanctæ Romanæ Ecclesiæ archidiacono
IANDO LANFRANCUS SUIIS sanctis principiis
conjugere finem.

are litteris mens mea non potest quanta
e vestræ sinceritati connectitur, quantaque
e gratiarum vestrarum, quas mihi tam
quam absenti benignitas vestra semper
, indesinenter reminiscitur. Propterea si,
Deo, in quibuslibet rerum generibus aliquid
io, salutem vestram tam temporalem quam
sarentem tradere oblivioni non valeo. Et
omnipotentem Deum, quatenus vitam ve-
l honorem et firmamentum sanctæ Ecclesiæ
ixam in hoc sæculo faciat, incontaminatam
i peccati contagione custodiat, et in fu-
tuplicatis operibus vestris vitam vobis per-
m copiosus remunerator retribuatur.

calumnia quam Eboracensis Ecclesiæ an-
versum me movit de primatu et subjectione
lam episcoporum, secundum præceptum
æ sedis audita et determinata est. Cujus
gestionem breviter ex ordine scriptam Do-
stro Papæ transmisi, quam volo et rogo a

vobis competenti diligentia legi, quatenus charitas
vestra certissimum teneat quid mihi Ecclesiæque
meæ sedes apostolica confirmando concedere,
et concedendo confirmare per privilegium debeat.

II.

Hildebrandi ad Lanfrancum. — Ideo pallium, quod
ejus legati petebant, missum non fuisse, quod ab-
sentibus mitti non soleat. Proinde necessarium
esse ut Romam veniat.

[Ibid.]

LANFRANCO venerabili Cantuariorum archiepisco-
po sanctæ Romanæ Ecclesiæ HILDEBRANDUS archi-
diaconus salutem in Domino.

Verba legatorum vestrorum graviter [al. gratanter]
C accepimus, sed quod voluntati vestræ in mittendo ab-
senti personæ vestræ privilegio, ut illi petebant, rite
non potuimus satisfacere, valde doluimus; neque id
ægre ferat vestra prudentia, quoniam si alicui archi-
episcoporum vestris temporibus absenti hoc conces-
sum fuisse vidissemus, profecto religioni vestræ
promptissima charitate honorem hunc absque ve-
stra fatigatione impenderemus: unde necessarium
nobis videtur vos apostolorum limina visitare, qua-
tenus de hoc et cæteris una nobiscum efficacius
quod oportuerit consulere valeamus atque statuere.
De cætero si legatos nostros ad vos venire contige-
rit, solita charitate recipite, qui [al., et quæ] vobis
in aure dixerint, prout charissimum sanctæ Roma-
næ Ecclesiæ filium, et religiosum decet sacerdotem,
D procurare studete.

Warmundus seu Guarundus, abbas Dolen-
bii, anno 1077 ordinatus est in archiepisco-
nensem, ex Chronico Dolensi, tomo nostro
455; et in Chronico antistitum Viennensium,
346, legitur: « Warmundus circa annum
nonice fuit electus in sedem Viennensem,
iis qui eam Simoniacè administrare conaban-
Gregorio pontifice, qui eum fidelem et pru-
noverat, confirmatus, etc. »

(424) Exauctorato nimirum Herimanno, de quo in
concilio Romano anni 1076, apud Labbeum tom. X
Concil. col. 356: « Viennensem episcopum Heri-
mannum, juste depositum, pro Simonia, perjuriis,
sacrilegiis, et apostasia, quia Viennensem Ecclesiam
infestare non desistit, excommunicamus. » Hinc
quantum errant qui Herimannum Warmundumque
unam eandemque personam fingunt!

III.

Lanfranci ad Gregorium VII. — Purgat quod obiectum fuerat a pontifice, mîmus se ab eo et Ecclesiam Romanam post adeptum episcopatum diligere, quam solebat; amorem contra pontificis remissionem aut erga se videri. Se regi, quod per legatum suggererat, suasisse, sed non persuasisse.

[Opp. Lanfranci, p. 304.]

Reverendo sanctæ universalis Ecclesiæ summo pastori GREGORIO peccator, et indignus antistes LANFRANCUS servitium cum debita subiectione.

Litteras excellentiæ vestræ per Hubertum sacri vestri palatii subdiaconum porrectas, qua decuit humilitate, suscepi: in quarum fere omni contextu paterna me dulcedine reprehendere studuistis, quod in episcopali honore positus sanctam Romanam Ecclesiam vosque ob ejus reverentiam minus diligam quam ante honoris ipsius susceptionem diligere quondam solebam, præsertim cum apostolicæ sedis auctoritate ad ipsius apicem honoris me pervenisse non dubitem, nec quemquam dubitare existimem.

Et quidem, venerande Pater, verbis tuis calumniam ingerere nec volo nec debeo; ego tamen, teste conscientia mea, in memetipso intelligere non possum quid vel corporalis absentia, vel locorum tanta intercapedo, aut ipsa qualiscunque honorum sublimitas, in hac parte vindicare sibi quidquam prævaleat, quin mens mea præceptis vestris in omnibus et per omnia, secundum canonum præcepta, subiaceat; et si, præstante Deo, præsens præsentem loqui quandoque valerem, me amando crevisse, vos vero (quod pace vestra dictum sit) a pristino amore nonnulla ex parte defecisse, non tam verbis quam rebus ipsis ostenderem. Verba legationis vestræ cum præfato legato vestro prout melius potui Domino meo regi suggessi; suasi, sed non persuasi. Cum [al., cur] autem voluntati vestræ omnifariam non assenserit, ipsemet vobis tam verbis quam litteris innotescit.

IV.

Sigifredi Moguntini episcopi ad Hildebrandum, Romanæ Ecclesiæ archidiaconum, epistola.

[MANSI, Concil. XX, 53.]

SIGIFRIDUS Moguntinus, id quod est. Dei gratia, HILDEBRANDO sanctæ apostolicæ sedis archidiacono, et archicancellario, salutem et fraternæ dilectionis integram veritatem.

Plurimum gratiæ vestræ referimus charitati, pro

(425) Episcopatus Moraviæ Joanni episcopo commissi a Pragensi divisionem cum proventuum quorundam episcopatus Pragensis assignatione conquire non valens Jaromir, alio nomine Gebhardus, Pragensis episcopus, nihil non moliebatur ut æmulum episcopum vexaret. Quin nec a vulneribus fœdisque aliis manus abstinebat. Ut id rescivit Alexander papa II legatos suos eo misit, Bernardum et Gregorium, qui Pragensem episcopum ab officio suo suspensum palam edixerunt. Acta sunt hæc ante obitum Alexandri parum; cui succedens Gregorius causam totam resumens, prius quidem litteras dedit ad Wratislaum Bohemiæ ducem, Jaromiri quidem

A eo quod omnibus et legationibus et rationibus nostris, quas ad sedem apostolicam direximus, semper dexter stetitis, et in omne disceptatione et negotio semper partes nostras sapientiæ et bonæ voluntatis vestræ scuto defendistis. Proinde multiplices primum vobis grates referimus; deinde ut quandoque occasio subluceat qua vobis vicem dilectionis rependere possimus, vehementer exoptamus. Licet enim, inter multimoda Ecclesiæ, quæ quotidie portatis, negotia, nihil nisi Dei gratiam requiratis, neque de terrenis rebus quidquam, nisi ad ordinandum potius quam ad possidendum, attingere velitis; tamen, quia hilarem datorem, ut pro Deo multa possit dare, necesse est multa juste habere, mandamus vestræ dilectioni ut, si quid nostrum est quod vestro sedeat beneplacito, si nobis scire detur, statim vestrum fiet ex nostro. Quis enim tantum virum possit non diligere? Quis ei quidquam audeat denegare?

Rogamus autem dulcedinem vestræ charitatis ut per vos legationi nostræ, quam nunc ad sacram sedem apostolicam dirigimus, aditus pateat, et de his quæ postulamus vestra ope effectum obtineas, scilicet ut ad synodum quam super rebellibus Thuringis pro decimationibus decrevimus celebrare, domnus apostolicus de latere suo dignetur mittere qui et synodo præsent, et auctoritate ejus determinant ea quacunque determinanda occurrerint. Quod si hoc fieri nequit, saltem scriptis beatitudinis ejus synodus nostra roboretur, et rebellium temeritas tali auctore comprimatur. Adnitatur ergo dilectio vestra ut hoc obtinere valeat petitio nostra.

V.

Sigifredi Moguntini archiepiscopi ad Gregorium VII epistola (425).

[MANSI, Concil. XX, 390.]

Reverentissimo Patri, noviter sacerdotio primædis apostolicæ infidato, S. Moguntinæ dispensator Ecclesiæ, sedulam benevolentiam servitutem, et debitam obedientiam subiectionem.

Semper quidem desiderio desiderabamus eum apostolicæ sedis præsulem esse, qui vita et moribus, verbis, exemplis ad salutem præesset et prodesset sanctæ Dei Ecclesiæ. Nunc vero quomodo melliflui facti sunt cæli, solito dulcius distillantem rorem gratiæ Dei, divina miseratio votis nostris solito cumulatius satisfecit, et eum, quem maxime optabamus, eidem sanctæ Romanæ Ecclesiæ præfecit, qui nobis

fratrem, sed æmulo illius faventem, conquerens de injuria legatis apostolicis a Jaromiro illata, tum addit se aggravatum sententiam, nisi ad officium rediisset. Interea Jaromir ad Moguntinum metropolitanum suum confugit, narrans se inauditum, nec a metropolitano in synodo damnatum, injuria prohiberi ne episcopale munus exerceret. Has Pragenses simul et suas querelas Sigefridus Moguntinus archiepiscopus per litteras ad Gregorium pontificem detulit, quam ejus epistolam huc transfero, quod licet affundat litteris Gregorii ad Wratislaum vulgaris Regist. lib. I, epist. 17.

inter stetit in omnibus negotiis, nunquam aut in nostris. Unde totis præcordiorum ratias agimus Deo altissimo, qui cathedram aut scilicet ecclesiarum, vestro, mi reverer, illustravit et ornavit sacerdotio, humiliter orantes et deprecantes ut qui primitias vestri perfudit oleo lætitiæ præ participis, gratiam et pacem multiplicet Ecclesie unctis diebus vestris. Optamus autem pro peculiarem gratiam apud vos obtineamus, a paternitate specialem nobis provenire, non solum ea charitate quam universali ecclesie, sed etiam eo gratiæ privilegio quod hæc sedes vestra Moguntinæ impendit Ecclesia mater speciali filia. Hac ergo freti omnibus quæ nobis obviant, ad vos recur- quidquid nobis adversatur, ad vos velut ad caput referimus. Unum humiliter intestrate sanctitati quod sub antecessore vestro dationis papa A. contigit nos, ut salva re- ierimus, injuste præjudicium pati, et in- deturbatos esse ab eo jure, quod sacri ca- atrum scita metropolitanis jubent servari. sidem sanctissimo Patri de fratre et suffra- stro episcopo Pragensi sinistra relatione i est, et, me ignorante, ab inimicis apud satus est; unum et hactenus insolitum ab lictum, ut eundem fratrem, et coepiscopum nec inter fratres suos canonice prius nec canonice ad se vocatum, nec inobe- dpa denotatum, non solum ab officio suo it, sed etiam rebus et redditibus suæ Ec- clesie spoliaverit et extruserit, ita ut mis- s; publice nuntiari fecerit in clero et populo ui excommunicatum habentes, nihil quod esset vel quærerent vel acciperent ab eo. um si apostolicam deceat mansuetudinem, rum servet auctoritatem, vestram non præ- itatem. Debit namque, juxta decreta ca- d nos primum causa deferri, et ad concil- tus intra provinciam, inter fratres suos o vero et fratres mei deberemus ad apo- edem, velut ad caput nostrum referre, si esset ut per nos nec posset nec deberet. Nunc autem frater noster et coepiscopus i vagus et profugus, et, ut diximus, rebus is Ecclesie suæ injuste spoliatus et extru- num patitur iudicium, et omnibus fratri- episcopis nostris magnum inde provenit i, et episcopale nomen et officium, quod m et homines sacrum est, intolerabile pa- robrium. Porro Ecclesia illa jam multis torali caret administratione, et unico pa- a episcopali vacat benedictioni, in quo epi- s qui expulsionis et perturbationis hujus, ejus sibi usurpat officium, et, quod om- nibus et decretis maxime cautum est, con- et confirmando eundem circuit episcopa- d maxime ob hoc periculosum est, quod

gens illa catholicæ fidei novella est plantatio, et non- dum radicata et fundata in Christianismo, et facile ad antiquum paganismi revolabit errorem, si inter pastores suos tantam viderit durare dissensionem. Quapropter ego et omnes fratres mei vestigiis vestræ sanctitatis affusi oramus et obsecramus, primum Ecclesie rationes, necnon maligni hujus temporis inclamare importunitates. Habebam quoque de quibusdam agere vobiscum ipse præsens, quod nec lit- literis intexere, nec nuntio etiam alicui fidelissimo habeo aperire. Quapropter præsentem fratres cum litteris meæ excusationis ad vos dirigo, qui vobis suggerant quod ad vos non veni non esse temerita- tis, sed inevitabilis et supremæ necessitatis. Noverit autem sancta paternitas vestra quod non est homo in terra me vobis fidelior, et ad omne præceptum ve- strum implendum devotior, nec adventum meum ad vos aliquod negotium posset retardare, si tamen juvarer virium valetudine. Pro inveterata autem Thuringorum obduratione novam vobis facio con- questionem, qui, sicut semper, sic etiam adhuc Spi- ritui sancto ejusque justissimis resistunt legibus, redituum suorum negando decimationem, usque adeo ut, dum monerem eos ut omnipotenti Deo obe- dirent, ipsi e contra armata manu promiscuæ plebis me et meos obsiderent; nisi Dominus omnipotenti manu liberavisset, forsitan crudelitas eorum usque ad interneccionem in nos desævisset. Unum rogo sa- cram paternitatem vestram, ut contra tam nefarium tamque insolitum facinus, respectu ecclesiasticæ di- sciplinæ, nobis compatiendo succurratis, et contra inimicos Dei gladium arripiatis, quatenus sentiat contumax et rebellis serva Thuringia, quod adhuc in clavigera manu Petri vivit et regnat imperatrix Roma.

VI.

Epistola Sigefridi Moguntini archiepiscopi ad Gre- gorium papam.

[MANSI, *Concil.* XX, 433.]

Domino venerabili, et Patri in Christo amabili GREGORIO, primæ sedis antistiti S. Moguntinus, id, quod est gratia Dei, debitæ obedientiæ subjectionem, et sedulam obsequii devotionem.

Quid causæ intercedat, et quid impedimenti in- tercipiat quod sacro huic sanctæ apostolicæ sedis concilio interesse non possum, sicut jam priori le- gatione significavi, ita et nunc sanctæ paternitati vestræ ex ipsa veritate denuntio, videlicet quod eodem paralysis morbo quo tunc laborabam, non quidem remissius, sed in dies auctius acriusque la- boro. Non hoc præmitto, aut fastu superbiæ, aut contemptu inobediendiæ, quem animæ morbum di- vina miseratio longe faciat a me. Non enim cujusli- bet negotii quamlibet maximi me retinere posset impedimentum, cum me ad vos non sola ducit vo- luntas, sed et ardens trahit desiderium. Mea namque intererat, et hæc obedientiæ ratio et charitatis ordo posebat, ut huic consortio sanctorum interesssem, et de præsentia vel allocutione atque de salutifera collatione divini Patris mei, Gregorii, et Christi sa- cerdotum hilarescens in melius proficerem. Non

penitendum esset longæ viæ et magni laboris; A quippe inde proveniret fructus magnæ salutis. Maximas autem gratias cum humili inclinatio vestræ refero sanctitati quod legationi nostræ tam clementer aurem inclinastis, ipsosque legatos bene admisistis et melius dimisistis, quodque placuit vestræ sanctitati antiquæ dilectionis et germanæ affectionis nostræ tam benigne reminisci, nec in summa speculationis arce, et in ipsa omnium Ecclesiarum sollicitudine duxistis prætereundam quod olim, adhuc in ipsa privata conversatione, Christi inter nos fuerat charitate conjunctum. Primum multiplices erga me benignitatis vestræ gratias nulla temporum longioquitate deleri, nulla unquam rerum vel eventuum inæqualitate poterit obliterari; sed ad hoc remedium nostra sedulo vigilabit industria, ut in hac perse- B verare vestra dignetur benevolentia. Quod autem in commonitorio vestro posuistis, me vestræ paternitati secretorum, imo salutis meæ commisisse consilium; quod alia quædam et correctionis limam addidistis ad castigationem vitæ et morum; hoc semper feci et semper faciam, nec ab hoc opere unquam vita comite desistam; et quod ibi cautum est, cautissime cavebo, et quod ibi præceptum est, prout vires dederit Deus, pleniter adimplebo. Et si aliter de me alicujus adversantis vobis suggeret relatio, noverit sanctitas vestra quod unitatem scindere et charitatem corrumpere suo mendacio conetur, nisi forte hoc accuset quod aliquando illud, quo me castigo, frenum disciplinæ aliquantum laxare consilio fratrum compellor causa medicinæ. Porro quod, de C examinandis episcopis quos mihi nominastis, et introitum eorum et conversationem diligentissime inquirere, et per nuntios nostros vobis insinuari mandastis, perpendat vigilans ille oculus sapientiæ vestræ quod, a reditu legatorum nostrorum usque ad hanc iteratam legationem, non tantum erat temporis interstitium ut vel fratres colligere vel examinationis etiam possem habere iudicium, non aliud super hac re adhuc vobis de his intimare valeo, quam quod vel vos scitis vel communis habet opinio. Verum litteras vestras illis quantocius direxi, et ut mandatum vestrum impleant etiam nostris litteris diligenter submonui. De penitentia autem Strasburgensis episcopi nihil certi possumus vobis respon- D dere, quod nec, si ei injuncta esset, antehac scivi, nec, si eam observet, propter temporis compendium inquirere potui. De castitate vero clericorum et de Simoniaca hæresi, ad summam de omnibus quam mihi mandastis, semper, prout ipse adjuverit, obedientiam Deo et vobis. Erit autem apostolicæ mansuetudinis et paternæ dilectionis, si ad fratres mandata dirigere ecclesiastica, ut et temporum opportunitates et singulorum possibilitatem dignemini inspicere, ut et deviantibus et dyscolis adhibeatur disciplina quæ debetur, et infirmis, et opus habentibus medico, compassio charitatis non negetur, sæpeque examinatis negotiorum causis adhibeatur iudicii censura, ut apostolicæ discretionis et paternæ pietatis modum

non excedat justitiæ mensura. Sacrum apostolatam vestrum pro nobis orantem Samaritanes ille custodiat, qui in custodiendo suum Israel non dormit neque dormitat, et divisiones gratiarum, quas in clave Petri adunavit, ipse in vobis unitas integrasque conservet, qui ipsam clavem vobis commisit.

VII.

Ejusdem ad eundem.

(Mansi, *Concil.* XX, p. 438.)

Specialis reverentiæ patri GREGORIO, primæ sedis antistiti S. Moguntinus id quod est Dei gratia, quod patri filius, quod prælato subjectus.

Adhibito desidiæ pastorum et negligentie sacræ exhortationis et ammonitionis incitamento, vigilantia pastoralis officii vestri, mi reverende Pater, nos quasi de somno excitavit, et ut opus Evangelii, ad quod servi Patris familias deputati sumus, indesinenter curemus implere, quam studiose incitat, tam religiose invitat. Sacra namque est pia sollicitudo providi pastoris, beata et remunerabilis exsecutio hujus divini operis, sed heu! multum reclamant rerum vertigo, et iniquitas temporis. At vero si dies mali sunt, tamen admonita vestra vigilantia cautela tempus redimendum est, ne, si propter auræ intemperiam vineam Domini culturare desistat, de negligentia condemnatur quilibet inutilis operarius, et, si tempestas hodie ingruit quæ nos ab opere repellat, cras coctus reddita serenitate stadium nitirum in id ipsum recurrat. Itaque indixit auctoritas vestræ sanctæ paternitatis ut statuta die, collectis fratribus ex apostolicæ legationis mandato, concilium debeamus celebrare, et quidquid in provincia aut in regno nostro vel per Simoniacam hæresim vel quomocumque contra regulam ecclesiasticæ rectitudinis perperam gestum aut male usurpatum vel temere præsumptum occurrerit, iudicio fratrum recidere non differamus falce justitiæ. Quod præcipitis mihi, Pater, sequamur est et justum, et hoc per provincias his in anno fieri mandant decreta sacrorum canonum; sed ad quod decretorum auctoritas et vestra paternitas impellit, ab hoc et rerum inæqualitas et hujus maligni temporis importunitas nos longe repellit. Denique auditum credimus vestræ paternitati, quantus in regno nostro motus, quanta sit perturbatio, quam periculose bella grassantur et seditioes, sicut audivimus in evangelico. Auditum, inquam, credimus vobis de bello, quod a Domino nostro rege factum est contra Saxones et Thuringes, et quomodo dextra Domini prostraverit et fugaverit rebelles et impios; et tamen adhuc in eadem obstinatione perdurant etiam victi, et iterum perfidiæ caput levant, ac totius regni gladios contra se acientes iterum recidua bella parant. Unanimemur, quod pro peccato populi de vagina sua eductus sit gladius Domini, et tamen [nisi] per nostram aliorumque sanctorum propitiæ intercessionem, forsitan deserviet usque ad interfectionem. Soluto namque pacis vinculo et rupto discipline freno, gens insurgit contra gentem de terminis regni. Hostilis gladius exterminavit concordiam et pacem, et ita

obmutescantibus Evangelii tubis, nec præco clamoris vocem, nec populus habet audiendi aurem. Hostili præda et pervasione magna ex parte disperit res et reditus episcopi nostri, et hoc idem patiuntur plurimi fratres nostri, neque hæc rerum angustia eos patitur venire ad concilium. Huc accedit quod plures coepiscopi nostri, qui ad concilium vocati sunt, non sunt in gratia principis, nec usquam audent progredi sine dispendio salutis suæ. Et si consideremus eos episcopos qui accusantur, et eos qui adesse non audent, si concilium congregetur, vix inveniantur qui judicent. Accedit hic etiam ad cumulum nostri timoris et exaggerat vim nostri doloris, quod, si de diversis imo adversis regionibus ad concilium convocentur, qui ad invicem inimicantur, dum putamus nos colligere ad concilium fratres, paratas habeamus acies ad bellum : et dum corrigendis erroribus et sopiendis querelis in unam tendimus pacis ecclesiasticæ communionem, forsitan, nisi Deus prospiciat, conventus noster turbabitur usque ad internecionem. Recordetur autem sanctitas vestra quod propter Wultensem abbatem aliquando contigerit Goslariæ, quot boni milites in ipsa vespera Pentecostes gladio perempti sunt intra septa ecclesiæ, perfusa sunt altaria sanguine interfectorum, et instigante diabolo totum profanatum est sanctuarium. Et tunc certe omnes convenerant ad curiam sub specie pacis, nisi quod inter eos latebat quædam simulas, quasi doloso cineri suppositus ignis. Et quid credimus futurum si illi qui aperte inimicantur, congregentur in unum ? Pro his et pro hujusmodi fratres nostri, qui sunt sanioris sententiæ, dicunt sibi bonum videri ut adhuc concilium differatur, donec videamus si quomodo reddita pace Dominus propitiatur. Nos autem omnibus consiliis et conciliis vestram præferimus sententiam, id quod nobis indicitis nullo modo propter vestram omitemus conscientiam. Unde statim post regiam expeditionem multa cum festinantia nostram vobis dirigemus legationem, nec ad hoc intemperiem consideramus anni, ut advertatis quanti nobis constet auctoritas præcepti vestri. Ergo sapientia vestra, quæ in se ipsa cuncta metitur, retractet quis hujus perturbationis provenire posset eventus ; et pericula, quæ timemus, consilio et oratione præveniens disponat in melius, et quidquid dictante Spiritu sancto super hujusmodi fieri discernitis, nobis de oraculo sacri pectoris vestri respondere velitis. Quod si probatis, propter pericula, quæ timemus, ad præsens indictum concilium differatur, et quidnam vobis placuerit, et opportunitas evenerit, celebretur in id ipsum.

VII bis.

Epistola Manassæ Remorum archiepiscopi ad Gregorium VII. — Scripta post concilium Eduense, sive Augustodunense, sed ante Pictavense (GREG. VII, lib. VI, ep. 2 et 3.)

[MANSI, *Concil.* XX.]

Domino GREGORIO, summo pontifici, Patri et domino suo, MANASSÆ Dei gratia, Remorum archiepi-

scopus, fidelem servitutis et obedientiæ subjectionem et orationis devotionem.

Vestro, domine, interventu et obsecratione reddidi dominæ M. marchisæ omnia quæ de me suis antecessor tenuit, et ad defendenda eadem consilium meum et auxilium ac receptus meos promitto fideliter et promisi : et de rejiciendo G. et recipiendo comite A. quidquid ipsa quæsierat paratus sum exsequi. Ad quæ omnia confirmanda diebus sacris Pentecostes cum fratre nostro, fidei vestro Theoderico Viridunensi episcopo, suæ civitati interfui, relictis causa necessitatis suæ in sacrosancto tempore meis omnibus necessariis. Sed ego, fidelis vester et per omnia Ecclesiæ jura vobis obedire paratus, vestrum de archiepiscopo Viennensi Guarmundo summopere requiro consilium et implere iudicium, qui in archiepiscopatu meo presbyteros degradavit, et eosdem iterum regradavit. Legatum se Romanum cum non esset simulavit, marsupium suum, non sub appellatione veritatis, sed imitatus eos qui, ut ait Apostolus, quæstum æstimant pietatem, cum tandem implesset, a diocesi mea ad suam rediit. Quapropter, ad honorem Dei et Romanæ Ecclesiæ, hujusmodi præsumptionem et simulationem sicut decet corrigite, ne deinceps quisquam in alieno præsumat aliquid tale. Notum etiam facio vobis quod duo suffraganei mei episcopi, Laudunensis et Suessionensis tertium Ambianensem in archiepiscopatu meo, me nesciente, utpote Romæ posito, episcopum consecraverunt. Primum contra decretum vestrum, quo statueratis ne quis saltem archiepiscoporum eum consecraret episcopum qui a laica persona accepisset episcopii donum ; maxime cum idem ipsi interfuisset apud Augustodunense concilium, ubi dominus Hugo, Diensis episcopus, promulgavit et statuit coram omnibus hoc vestrum ecclesiasticum decretum. Hoc igitur præter id quod diximus contra auctoritatem et canones factum, et etiam inauditum, cunctisque qui sanum sapiunt mirabile, et plus quam dici possit stupendum, si placet, deputetur irritum. Quin potius, quia sine metropolitano justè expleri non potest a quibuslibet coepiscopis consecratio pontificis, sicut scitis, oratum et exoratum vos esse volo, ut ad honorem Dei vestrumque ac nostrum tam temerariam ecclesiastici ordinis confusionem zelo justitiæ corrigatis, ut sciat unusquisque in gradu suo et modo persistere, non aliena sibi temere arrogare. Obsecro etiam benevolentiam honoris vestri ut dignitatem quam antecessores vestri antecessoribus meis archiepiscopis servaverunt, et privilegiis aliisque scriptis ad posterorum memoriam reliquerunt, mihi reservare dignemini. Ne irritum aut infractum fiat privilegium quod ipse dedistis mihi, scilicet ut vobis ipsis interpellatus et non interpellatus respondeam et legatis vestris Romanis, non ultramontanis, qui conjuncti Romanis quærunt quæ sua sunt, non quæ Jesu Christi, et sub honestis nominibus cupiditati suæ consulunt, non Ecclesiæ Dei. Unde, propter talium

pudendas reprehensiones et vocationes, mihi qui A totius Galliæ episcopus debeo convocare, liceat con-
 fidere de vobis sine legatorum vocatione, donec ad
 Pascha veniam ad vos, Deo volente. Præterea volo
 obnixè supplicare et prænuntiare vobis ut, quoniam
 in absentia mei, nuper apud vos commorantis, multa
 prave et inordinate acta sunt in partibus meæ dice-
 cesis, ego vero non potero omittere quin ministerio
 vestro utar in his ecclesiasticè corrigendis. Si quid
 pro hoc de me accusationis perlatum fuerit vobis,
 ne hoc vel cito credatis vel moleste erga me acci-
 piatis; sed illud in præsentia nostra ante vos di-
 mittatis, quia ego nullatenus volo excedere metas
 auctoritatis. Quandoquidem enim illis qui legatos
 vestros se faciunt multo justius ego debeo per vos
 ea quæ sunt providentiæ nostræ corrigere, quam B
 quisquam aliena tractare. De comite OEbalo, qui
 me in præsentia vestra accusare tentabat, et se
 suamque fidelitatem vobis verbis simulantibus com-
 mendabat, satis in promptu habetis cognoscere
 cujus potius sinceritas fidelitatis erga vos videatur
 existere: utrum mea, qui Deo et vobis paratus sum
 per omnia obedire, an illius, qui et apud vos per
 semetipsum impugnat beati Petri Ecclesiam, et epud
 nos per Manassem et suos sequaces in suo castro
 receptos persequitur beatam Mariam. Manasses
 enim de quo diximus, cui nos jussu vestro quod in
 nos admiserat, si ad Ecclesiam matrem suam rediret,
 indulisimus, conscientia sceleris sui depressus nec
 ad nos vult redire, nec paci Ecclesiæ concordare;
 quin potius cum illis suis sequacibus, quia factis C
 non potest, verbis et maledictis Ecclesiam meque
 lacerare non desinit. Unde, ut de ipso OEbalo taceam,
 in quem vos credo justam et apostolicam exercere
 sententiam, super Manasse instanter deprecor san-
 ctitatem vestram, ut aut jubeatis eum ad sua re-
 gredi et ulterius non impugnare Ecclesiam, aut in
 eum ejusque fautores et cooperatores apostolici vi-
 goris dirigatis animadversionem. Dignemini etiam
 ad eorum receptores scribere aptam epistolam, ut
 aut eos contra Ecclesiæ jura non retineant, aut pari
 sententia se multatos agnoscant. Restat mihi hoc
 vobis dicere quia dominus Hugo Diensis episcopus
 interdixit episcopum nostrum Drogonem sedis Tar-
 vennicæ, qui tantæ est senectutis, ut cum ante epi- D
 scopatum diu permanserit in ordine presbyterii,
 jam nunc ultra tempus LX annorum gradum tenuerit
 episcopi, et pene per singula momenta propinquat
 exitui. Quapropter volumus vos obnixius exorare
 ut eum jussu vestro dignemini restituere ministerio
 suo, ne, quod magnopere formidamus, in hac mo-
 riatur interdictione. De hac vero quod me interpel-
 lastis ut in conductu episcopi Parisiensis, aliquos
 vobis milites mitterem, notum vobis facio quod ego
 volebam dirigere; sed comes de Arlonis Fulco re-
 diens ab urbe Roma hoc mihi intimavit ex vestra
 parte, quia libenter me de ipsa transmissione mili-
 tum importabatis, ideo ut in regione nostra strenue
 et intentius exsequeretur dominæ marchisæ M. Pro

hoc ergo a vobis veniente missatico remansit a
 nostra parte prædictæ expeditionis transmissio.
 Valeat sanctitas vestra, pater reverendissime.

VIII.

Epistola Hugonis Diensis episcopi ad papam.

[MANSI, *Concil.*, tom. XX.]

Reverendissimo patri et domino papæ GREGORIO
 suæ sanctitati inutilissimus servus, HUGO, humilis
 presbyter Diensis, salutem.

Quoniam didicimus R. vestrum Parisiensem re-
 diisse, cui injunxeramus ut fideliter, sicut filius ve-
 ster, vobis referret gesta Augustodunensis concilii,
 cui interfuit, qui neque per nos rediit, neque quid-
 quam de statu vestro nobis scripsit; rogamus pater-
 nitatem vestram ut sententiam suam nobis dignetur
 scribere super ordinatione Remensis, Bituricensis
 et Carnotensis Ecclesiarum. Sciat quoque paternitas
 vestra quia ille Noviomensis dictus episcopus, sub
 comminatione publicæ examinationis a nobis fami-
 liariter exactus, confessus est nobis Simoniam suam
 præsentibus Laudunensi et Lingonensi episcopis,
 cum aliis quibusdam. Unde etiam sacramento supra
 sacra Evangelia nobis firmavit quod, visis litteris
 vestris vel legatione vestra, Ecclesiam quam male-
 occupaverat bene dimitteret, et pro posse et acire
 suo ut juxta Deum ordinaretur, adjuvaret. Silvane-
 ctensis vero episcopus, accepta investitura de manu
 regis, ordinatus est ab illo Remensi hæresiarcha
 cui litteris vestris interdixistis ne hujusmodi in epi-
 scopos acciperet. Antissiodorensis infra annos or-
 dinatus, investituram quidem de manu regis non
 accepit, quanquam per familiares regis gratiam
 ejus consecutus sit. De Senonensi autem archiep-
 scopo, quantam contumeliam quantamve injuriam
 auctoritati vestræ in nostra legatione intulerit, a
 prædicto R., ut spero, sufficienter audistis. Neque
 hoc dicens, Deus testis est, gloriam meam quæ-
 Burdegalensis quoque, quoniam vocatus præterito
 anno ad Arvernense concilium neque venit neque
 canonice se excusavit, in eodem concilio ab episco-
 pali officio suspensus est. Quod ille vilipendens, in-
 terdictum sibi usurpavit officium. Rursus vocatus ad
 Augustodunense concilium, quoniam nullam causam
 tionem nobis misit, etiam a sacerdotio suspendimus
 eum. De his ergo omnibus quid magnitudo vestra
 judicaverit, quid inde agere placuerit, parvitati no-
 stræ, rogamus, rescribite. Præterea summopere po-
 scimus ut per dominum Valentinum episcopum pal-
 lium nobis mittatis ad confirmandam ordinationem
 religiosissimi Lugdunensis Ecclesiæ archiepiscopi,
 contra oblatrantes hæreticos, et de regis indigna-
 tione adversus ordinationem Dei carnaliter glo-
 riantes. Ipse enim, postpositis omnibus incommodis
 et periculis penuriæ atque itineris, sanctitatis ve-
 stræ conspectui devotissime se præsentaret, si Ec-
 clesia illi commissa, tandiu languida et pastoris so-
 latio destituta, quoquomodo absentiam ejus sine
 magno detrimento pati potuisset. Valentino episcopo
 præcipite, et securitatem in manu vestra accipite,

ius circa festum S. Joannis Baptistæ, prout
 um eo condiximus, Ecclesia sua ad celebran-
 fficium illum accipiat, quia valde opportunus
 r ad oppugnandam provincialium arrogantiam.
 sem autem amicum nostrum in Christo, qui
 romontano concilio Remensis Ecclesiæ male
 itam præposituram in manu nostra dimisit,
 endamus gratiæ sanctitatis vestræ, sicut ca-
 e fidei sincerum defensorem et dominum Bru-
 Remensis Ecclesiæ in omni honestate ma-
 n (426). Digni sunt enim ambo a vobis, et in
 æ Dei sunt vestra auctoritate confirmari, quo-
 ligni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam
 Et ideo consultores profuturos causæ Dei et
 ratores in partibus Franciæ adhibeatis. Re-
 hæretici depositionem con..... revelatam ini-
 em sanguis cæli et..... clamat, auctoritatis
 : scripto roborata..... hos rogamus Remensi
 iæ destinate..... suam satisfactionem, aut
 placit..... aut nobis suscipiendam præci-
 Quia..... excommunicationem vestram,
 inconsultis, episcopi electionem fecerunt.
 filius vester jam redisset ad vos, nisi ad con-
 lum concilium XVIII Kalendas Februarii, Pi-
 Deo annuente, celebrandum detineretur; in
 ncilio meritorum vestrorum patrocinium adesse
 suppliciter exoramus. Orate pro nobis, san-
 te Pater.

*spectant, arbitror, quæ habet Gregorius pon-
 supra epist. 17 libri V, indict. 1, septimo Idus*

IX.

*la Saxonum ad Gregorium VII. — Quid egerint
 decretis ejus parerent; quod minus sibi, plus
 ersariis faveat, queruntur.*

[MANSI, Concil. XX, 385.]

it sanctitas vestra et omnibus circumquaque
 i est quam difficulter quantoque bajulorum
 nine legationes ad vos transmittimus, quia
 quod omnibus temporibus, populis, tribubus,
 i fuit pervium, nunc clauditur illis maxime
 m minimum pro honore illius laboraverunt,
 us corpus eadem via ducit. *Et post aliqua :*
 ongam exspectionem reverso nuntio nostro,
 aliud nobis consolationis relatum est, nisi ut
 is his quæ mandavimus fidem vos non habuisse. **D**
 a re, charissime domine, incredibile vobis vi-
 st quod fratres nostri et coepiscopi Wicebur-
 et Pataviensis cum aliis religiosis vobis in
 te nuntiaverunt, quodque se vidisse et audisse
 sunt; certe non in verbis mendacii confidi-
 liberari, sed credimus quia Veritas liberabit
 Deus non deseruit sperantes in se; nam rex
 : Rodolfus, fortis in eo qui dat salutem regi-
 le inimicis Domini potenter triumphavit. Hei-
 autem cum suis complicibus, præter eos qui
 dio ceciderunt, in fugam versus est, comite illo
 malitiam vos in bono vincere frustra tentastis,

A Roberto Bambergense, qui horum omnium auctor
 et incentor est. Et o utinam de sua et sociorum ejus
 fallacia satis edoctus fuisset! Nolite, charissime
 domine, amplius ad irrisionem sancti nominis ve-
 stri hujusmodi homines mulcere, et post tam fre-
 quentes repulsas iterum ducatum ab eis querere.
 Adventus vester ad nos tantum nobis esset desidera-
 bilis quantum et necessarius, sed vere scimus quia
 sponte illorum ad nostras partes nunquam venietis,
 nisi certi sint vos illorum parti favere. *Et post pau-
 ca :* Ergo si non propter nos, tamen propter ho-
 norem sedis apostolicæ confirmate quod operatus
 est ejusdem sedis legatus, ita ut sine ambiguitate
 denuntietis quid in hac Ecclesiæ divisione tenendum
 sit, quid sequendum; quod si jamdudum factum
 fuisset, forte pars iniqua adeo jam vires perdidisset,
 ut nec nobis nec vobis nocere prævaleret. Rogamus
 etiam ne in hæc statuta canonica deficere patiamini,
 ut corpora excommunicatorum, qui in perseguendo
 Ecclesiam occisi sunt in atriis ecclesiarum sepeliri
 non permittatis; ubi autem sepulta sunt, divina of-
 ficia celebrari prohibeatis. Multi ex eis in Augusta
 civitate sepulti sunt: ejusdem loci congregationibus
 litteras vestras per discurrentes peregrinos satis mit-
 tere potestis.

X.

Saxonum Rodulpho faventium ad Gregorium epistola.

[Apud MANSI, ibid.]

C Testis est excellentia vestra et litteræ vestræ, quas
 in testimonium habemus, quia nec pro consilio ne-
 stro nec pro causa nostra, sed pro illatis sedi apo-
 stolicæ injuriis regem nostrum regia dignitate pri-
 vastis, nobisque terribili interminatione, ne ei sicut
 regi serviamus, interdixistis, et omnes Christianos a
 vinculo juramenti quod ei fecerunt vel faciant, ab-
 solvistis, eumque vinculo anathematis alligastis. In
 his omnibus paternitati vestræ cum magno periculo
 nostro, sicut nunc patet, obedivimus, et quia eidem
 deposito ad depositionem vestram cum cæteris con-
 cordare nolimus, tantam in nos crudelitatem exer-
 cuit, ut plures ex nostris, amissa omni substantia,
 animam in hoc certamine ponerent et filios exhære-
 des et ex divitibus pauperes reliquerunt: qui au-
 tem residui sunt, de vita quotidie solliciti, vitæ sub-
 sidia pene omnia amiserunt. Sed cum nulla nos per-
 secutione superaret, superatus est ille, ut licet no-
 lens suam nobis præsentiam exhiberet, et ei quem
 inhonoravit cum suo dedecore honorem impenderet
 pro quo labore hunc fructum recepimus, quod his
 qui cum periculo animarum nostrarum vestigia pe-
 dum vestrorum adorare coactus est, absque nostro
 consilio et sine correctione absolutus, ad nocendum
 nobis libertatem recepit. *Et paucis interpositis :*
 Ergo cum jam ultra anni terminum sine rectore es-
 semus, in locum de quo prævaricatus est, ille alius
 principum nostrorum lectione subrogatus est. Cum-
 que de electo nobis rege, et non de regibus spes ad

B) Eum intelligit qui Carthusianorum fundator postea exstitit.

refocillandum imperium succresceret, ecce ex in-
 sperato litteræ vestræ duos in uno regno reges pro-
 nuntiant, duobus legationem decernunt, quam regii
 nominis pluralitatem ac regni divisionem divisio
 quoque populi ac studia partium subsequuta sunt;
 quippe cum in epistolis vestris prævaricatoris per-
 sonam semper præponi cernerent, et ab eo sicut a
 potente exigi, quatenus ducatum vobis in has partes
 ad discutiendam causam præberet. *Et post pauca* :
 Hoc quoque infirmitatem nostram movet, quod sicut
 nobis persuadetur ut in incepto firmiter perduremus;
 sic etiam contrariæ parti verbis et rebus spes innuitur.
 Nam familiares prædicti Heinrichi, qui ab omni
 regno infamia notantur, quique illi ut regi serviendo
 synodalibus præceptis manifeste inobedientes sunt,
 et una cum capite suo per legatum apostolicum ab
 Ecclesia separati, ad hanc sedem venientes benigne
 suscipiuntur, et non solum impuniti redeunt, sed
 insuper gloria et honore coronantur, et ad priorem
 inobedientiam superbiendo revertentes nostræ mi-
 seris insultant. Nobis autem quasi ridiculis ad insi-
 pientiam reputatur quod ab illorum consortio ab-
 tinemus, qui ab ipso espite nostro tam charitative
 in communionem recipiuntur. Accedit et hoc ad cu-
 mulum infortunii nostri quod præter illa quæ nos
 ipsi delinquimus, etiam adversariorum culpa in no-
 bis euditur, dum nostræ negligentis attribuitur quod
 idoneos et frequentes legatos huc non mittimus;
 hæc enim clarius patet quod illi hoc fieri prohibent,
 qui ne prohiberent jurejurando vobis promiserunt.
 Et nunc de violentia sacri itineris interclu-
 sionis et de manifesto illorum perjurio tacetur, et
 nobis imputatur, quod nuntios non mittimus. Sci-
 mus et ex consideratione vestræ pietatis speramus
 quia hæc omnia bona intentione et subtili aliqua
 deliberatione agitis, sed nos homines imperiti oc-
 cultam illam dispensationem penetrare non suffi-
 cientes, quod manifeste audivimus et vidimus de
 illa utriusque partis confortatione, et rerum certa-
 rum incerta dilatione ortum esse et quotidie oriri
 vobis exponimus, hoc est bella intestina, homicidia
 innumerabilia, vastationes et incendia domorum et
 ecclesiarum sine differentia, oppressiones paupe-
 rum, dirptiones rerum ecclesiasticarum, quales
 nunquam audivimus, legum quoque divinarum et
 secularium defectus sine spe reparationis; postremo
 in dimicatione duorum regum, quorum uterque
 ad obtentum regni spem a vobis accipit, tanta pro-
 fligatio regalium, ut posthac reges nostrarum par-
 tum rapinis sint sustentandi. Hæc incommoda aut
 nulla essent jam, aut multe minora, si neque ad
 dexteram, nec ad sinistram vestra sententia diver-
 tisset. *Et quibusdam interpositis* : Nam si hoc quod
 in synodo Romano definitum, et post a legato sedis
 apostolicæ confirmatum est, silentio contegi oportet,
 quid posthac nobis credendum vel pro rato habend-
 um sit, omnino nescimus.

XI.

*Willelmi regis Anglorum ad Gregorium VII. — Ad-
 monitus rex a legato, de fidelitate facienda ponti-
 fici et de pecunia Romam mittenda, de pecunia
 annuit, de fidelitate, quia inusitatum, recusavit.*

[LANFRANCI *Opp.* pag. 304.]

Excellentissimo sanctæ Ecclesiæ pastori GREGO-
 RIO gloriosus gratia Dei Anglorum rex et dux
 Northmannorum WILLELMUS salutem cum amicitia.
 Hubertus legatus tuus, religiose Pater, ad me
 veniens ex tua parte, me admonuit quatenus tibi et
 successoribus tuis fidelitatem facerem et de pecunia,
 quam antecessores mei ad Romanam Ecclesiam
 mittere solebant, melius cogitarem : unum admisi,
 alterum non admisi. Fidelitatem facere nolui, nec
 volo, quia nec ego promisi, nec antecessores meos
 antecessoribus tuis id fecisse comperio. Pecunia
 tribus fere annis, in Galliis me agente, negligenter
 collecta est; nunc vero divina misericordia me in
 regnum meum reverso, quod collectum est per præ-
 fatum legatum mittitur; et quod reliquum est, per
 legatos Lanfranci archiepiscopi fidelis nostri, cum
 opportunum fuerit, transmittetur. Orate pro nobis et
 pro statu regni nostri, quia antecessores vestros di-
 leximus et vos præ omnibus sincere diligere et
 obedienter audire desideramus.

XII.

*Jusjurandum Roberti, dicti Carnotensis episcopi
 cujus meminit Gregorius VII Registri lib. IV
 epist. 14.*

[MANSI, *Concil.* XX, 461.]

Ego Robertus promitto omnipotenti Deo, et Be-
 Petro apostolorum principi, cujus corpus hic re-
 quiescit, quod in quocunque tempore legatus apo-
 stolicæ sedis directus a domino nostro Gregorio
 qui nunc est Romanus pontifex, vel ab aliquo suc-
 cessorum suorum item Romanorum pontificum, a
 me venerit, infra terminum quem ideo legatus
 [idem legatus. HARD.] mihi constituerit, Carnotensem
 episcopatum, omni occasione sublata vel fraude, di-
 mittam, et cum bona fide studebo quatenus Eccle-
 sia illa secundum Deum ordinetur, nihil acturus, me
 sciente, per me vel per aliquam a me submissam
 personam, unde eadem Ecclesia, vel clerici ejus
 meo studio vel malitia læsionem aut detrimentum
 accipiant. Hoc sacramentum [jubente] domino no-
 stro Gregorio VII papa, ego Cono humilis presbyter
 tituli Christi martyris et virginis Sanctæ Anastasiæ
 scripsi, et in ecclesia Beati Petri in confessione ad
 corpus ejus ubi factum est interfui. Interfuerunt
 etiam Joannes Portuensis episcopus, Theodinus ar-
 chidiaconus, Gregorius, Bernardus, diaconi [dia-
 conus] sanctæ Romanæ Ecclesiæ, et alii duo, vide-
 licet Ingelrannus [Engelramus] decanus Carnotensis
 Ecclesiæ, et Ivo tunc magister scholarum in ea-
 dem Ecclesia.

Actum Romæ mense Aprili, indict. XIV.